

Umberto

ECCO

Pražský

cintorín

Pražský cintorín

UMBERTO ECO

Pražský cintorín

Z taliančiny preložil
STANISLAV VALLO

slovar

Copyright © RCS Libri S.p.A. – Milano, Bompiani 2010
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2012
Translation © Stanislav Vallo 2012

ISBN 978-80-556-0273-8

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukovaná ani šírená v akejkoľvek forme alebo akýmikoľvek prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Pretože epizódy sú v historickom románe rovnako potrebné, ba tvoria jeho hlavnú časť, pridali sme verejnú popravu stovky občanov obesených na námestí, ďalej popravu dvoch mníchov upálených zaživa, zjavenie kométy, teda napospol epizódy, čo vyvážia opisy stovky turnajov a majú tú výhodu, že spoľahlivo odpútajú myseľ čitateľa od hlavného deja.

Carlo Tenca, *Psí dom*

1

CHODEC, KTORÝ BY V TO SIVÉ MARCOVÉ RÁNO

Chodec, ktorý by v to sivé marcové ráno roku 1897 prešiel na vlastné riziko a nebezpečenstvo cez place Maubert, alebo Mobko, ako ho volala spodina (v stredoveku centrum univerzitného života, vždy plné študentov z Fakulty Umení vo *Vicus Stramineus* čiže v rue du Fouarre, a neskôr miesto popravy apoštolov voľného myslenia, ako bol Étienne Dolet¹), ocitol by sa na jednom z mála miest v Paríži, ktorému sa vyhli neľútostné búračky baróna Haussmanna, v spleti smradľavých uličiek rozčesnutých na dve časti riečkou Bièvre, čo v tých končinách vtedy ešte vytekala z útrobov metropoly, kam ju pred časom odklonili, a s nezdravým chrchľaním sa vlievala, špinavá a skrz-na-skrz zamorená, do neďalekej Seiny. Z place Maubert, teraz už znetvoreného bulvárom Saint-Germain, sa vtedy ešte rozbiehala pavučina uličiek ako rue Maître-Albert, rue Saint-Séverin, rue Galande, rue de la Bûcherie, rue Saint-Julien-le-Pauvre, až po rue de la Huchette, s množstvom podradných hotelíkov spravovaných väčšinou Auvergnančanmi, čiže hostinskými preslávenými neskutočnou chamtivosťou, ktorí pýtali za prvú noc frank a potom štyridsať centov za každú ďalšiu (plus dvadsať soldov, ak chceš človek dostať aj posteľnú plachtu).

¹ Etienne Dolet (1509 – 1546), fr. spisovateľ, básnik, kníhtlačiar, humanista a filológ, antiklerikál, upálený spolu so svojimi knihami na parížskom place Maubert 3. augusta 1546; od r. 1889 stála na uvedenom námestí jeho bronzová socha, v roku 1942 ju roztavili.

A keby potom vošiel do uličky, z ktorej sa neskôr stala rue Sauton, no vtedy sa ešte volala rue d'Amboise, medzi bordelom prezentovaným ako piváreň a krčmou, kde spolu s mizerným vínom podávali niečo pod zub za dva soldy (už vtedy to bolo dosť málo, ale práve toľko si mohli dovoliť študenti z neďalekej Sorbonny), by natrafil na slepú uličku, ktorá sa v tých časoch volala impasse Maubert, ale predtým jej hovorili cul-de-sac d'Amboise; ešte predtým v nej bol *tapis-franc* (v jazyku podsvetia pajzel, krčma toho najnižšieho rangu, zvyčajne spravovaná zločineckými živlami a navštevovaná trestancami čerstvo prepustenými z galejí) a bola smutne známa aj tým, že v nej kedysi v XVIII. storočí stál začadený kutloch troch slávnych travičiek, ktoré jedného dňa našli hore bradami, lebo sa otrávil výparmi smrteľne jedovatých brečiek, čo destilovali na svojich ohniskách.

Na konci tejto slepej uličky bolo vidieť výklad stari nárskeho krámu, ktorý vyblednutý vývesný štít honosne označoval ako Brocantage de Qualité – výklad dávno matný a nepriehľadný pod hrubou vrstvou prachu pokrývajúcou sklá, cez ktoré už i tak ledva bolo vidieť niečo z vystaveného tovaru aj z celého vnútrajška, pretože to boli tabuľky dvadsať krát dvadsať centimetrov vsadené v hrubom drevenom ráme. Hneď vedľa výkladu boli večne zavreté dvere a vedľa šnúry zvončeka visela tabuľka s oznamom, že majiteľ je dočasne neprítomný.

A keby sa dvere otvorili, čo sa stávalo veľmi zriedka, ten, kto by nimi vošiel, v kalnom prísвите osvecujúcim tento prízračný brloh by ako-tak rozoznal množstvo predmetov porozkladaných na rozheganých poličkách a na niekoľkých takisto ledva pohromade držiacich stolíkoch: na prvý pohľad boli napospol celkom lákavé, no pri pozornejšej obhliadke by sa hneď ukázali ako naskrze nevhodné pre akúkoľvek počestnú obchodnú transakciu,

a to aj v prípade, že by ceny zodpovedali ich takmer nulovej hodnote. Napríklad zopár ozdobných mriežok, čo by spoľahlivo zneuctili akýkoľvek kozub, kyvadlové hodiny s poobtlkaným modrým emailom, vankúše v obličkách, kedysi zrejme pestrofarebne vyšívanych, stojany na kvetníky s rozbitými anjelikmi, rozsušené stolíky ne-definovatelného slohu, drôtený košík na vizitky prežratý hrdzou, čudesné drevené škatule zohyzené vypaľovanými ornamentmi, hrôzostrašné perleťové vejáre zdobené čínskymi drakmi, náhrdelník, čo vyzeral na prvý pohľad ako jantárový, pár bielych vlnených topánočiek so šnúrkami prepletenými írskymi perličkami, otlčená Napoleónova busta, preparované motýle pod dopukaným sklom, ovocie z farebného mramoru pod kedysi priesvitným zvonom, kokosové orechy, staré albumy s biednymi akvareľmi s kvetinovými motívmi, niekoľko zarámovaných dagerotypov (čo v tých rokoch vlastne ani nevyzerali ako starožitnosť) – a keby sa dakomu v popude akejsi perverznej zvrátenosti neprekonateľne zapáčil niektorý z týchto hanebných pozostatkov exekútorského besnenia v schudobnených panských rodinách a opýtal by sa na jeho cenu vskutku podozrivého majiteľa, len čo by sa pred ním zrazu vynoril, počul by takú sumu, že by pri nej ihneď vytriezvel z ošialu i ten najzvrátenejší zberateľ starožitných čačiek.

A keby napokon návštevník vďaka dajakej zázračnej priepustke prešiel aj druhými dverami oddelujúcimi vnútornú časť krámu od poschodia a vyšiel by schodíkmi rozheganého točitého schodiska, typického pre tieto parížske domy s priečelím širokým ako vstupné dvere (v uličkách, kde sa šikmo tisnú jeden vedľa druhého), dostal by sa do rozľahlého salónu, kde by nenašiel haraburdie z prízemia, ale zbierku predmetov celkom odlišnej kvality: trojohý empírový stolík zdobený orlímí hlavami, konzolu v tvare okrídlenej sfingy, skriňu zo XVII. storočia, mahagónový

knížnicu s vari stovkou kníh v solídnej marokénovej väzbe, písací stôl známy aj pod označením „americký“, s roletovým krytom a s množstvom zásuviek ako na sekretári. A keby prešiel do vedľajšej izby, uvidel by luxusnú posteľ s baldachýnom, rustikálnu *étagère*, v ktorej stálo množstvo kusov sèvreského porcelánu, turecký narghilè, veľký alabastrový pohár, krištáľová váza a na zadnej stene bolo vidieť akvarely s výjavmi z mytológie, dve veľké plátne znázorňujúce Múzy histórie i divadla a na ostatných stenách, ledabolo rozmiestené, viseli arabské kaftany, iné orientálne odevy z kašmíru, stará pútnická poľná fľaška, v rohu stál stojan na umývadlo zaprataný toaletnými potrebami zo vzácnych materiálov – slovom, bizarná hromada čudessných a drahých predmetov, ktoré možno nesvedčili o dôslednom či vyberanom vkuse, ale rozhodne prezrádzali túžbu dať najavo blahobyt a bohatstvo.

Keby sa potom návštevník vrátil do vstupného salónu, za stolom; pred jediným oknom, ktorým prenikal bledý prísvit ako-tak osvetľujúci uličku, by objavil čudessného starca zimomrivo zakrúteného v župane: a pokiaľ by mu návštevník mohol nazrieť ponad plece, zistil by, že píše to, čo sa práve chystáme prečítať a čo Rozprávač na niektorých miestach trochu skrátí, aby Čitateľa priveľmi nezaťažoval.

Čitateľ nech neočakáva, že mu Rozprávač prezradí, že v tejto postave na svoje veľké prekvapenie spozná niekoho, kto tu už bol spomenutý, lebo (vzhľadom na to, že rozprávanie sa práve na tomto mieste začína) zatiaľ tu ani nikto spomenutý nebol a Rozprávač samotný ešte ani sám nevie, kto je ten tajomný pisateľ, a kladie si za cieľ zistiť to (zároveň s Čitateľom), ako mu budú obaja spoločne nazerať ponad plece a lúštiť znaky, čo jeho pero kladie na biele stránky.

2

KTO SOM?

24. marec 1897

Púšťam sa do písania tak trochu v rozpakoch, akoby som si obnažoval dušu, lebo mi to prikázal – nie, preboha! povedzme skôr poradil – istý nemecký Žid (alebo rakúsky, ale veď to je jedno). Kto som? Možno bude užitočnejšie, ak sa sústredím nie na udalosti, ale na city a vášne v mojom živote. Takže koho milujem? Neprichádzajú mi na um milované tváre. Viem, že milujem dobrú kuchyňu: už len pri zvuku názvu La Tour d'Argent mi celým telom prebehne čosi ako príjemná triaška. Je to láska?

Koho nenávidím? Tu by som chcel povedať: Židov, no samotná skutočnosť, že sa takto servilne podriaďujem nástojčivým radám toho rakúskeho (alebo nemeckého) doktora prezrádza, že v podstate proti prekliatym Židom nič nemám.

O Židoch viem len to, čo ma naučil starý otec: – Sú to tí najväčší neznabohovia, poučal ma. Vychádzajú z koncepcie, že dobro si má človek užiť tu, a nie na druhom svete. A tak robia všetko výlučne pre to, aby si podmanili tento svet.

Detské roky som prežil v znamení ich prízraku. Starý otec mi opisoval ich strašné oči, čo sa na človeka ustavične upierajú a sú také falošné, až sa ti od hrôzy podlamujú kolená, úlisné, slizké úsmevy, vlčie gamby odchlipujúce sa nad hornými zubami, zachmúrené, zlovestné, odpudzujúce pohľady, pošklbávajúce sa záhyby medzi nosom a perami, vyryté hlbokou nenávisťou, ten ich nos pripomínajúci zobák exotického vtáka... A tie oči, ach, tie ich oči... Horúčkovo sa krútia v zrenici farby opečeného chleba a prezrádzajú, že pečeň je prežratá chorobami, rozložená sek-

rétmi osemnásť storočí trvajúcej nenávisťi, obtočené sieťou drobulinkých vrások, ktoré sa rokmi ustavične prehlbujú, takže Žid už v dvadsiatke vyzerá ako vyžitý starec. Keď sa usmeje, spuchnuté viečka sa mu stiahnu do takmer nebadateľnej štrbinky, čo je znakom úskočnosti, tvrdia daktorí, a najmä chlipnosti, dodával starý otec... A keď som vyrástol dosť na to, aby som isté veci pochopil, ustavične mi opakoval, že Žid, okrem toho, že je nadutý ako Španiel, sprostý ako Chorvát, chamtivý ako Levantíнец, nevďačný ako Malťan, drzý ako Cigán, špinavý ako Angličan, úlisný ako Kalmyk, panovačný ako Prušiak a utáraný ako Astijčan, je hlavne smilník, a to v dôsledku nepotlačiteľnej chlipnosti – súvisí to s obriezku, pre ktorú sa im zvyšuje toporivosť údu, čo vytvára obludnú disproporciu medzi krpatosťou postavy a pôrovitou mohutnosťou ich zmrzačeného chobota.

Mne sa o Židoch snívalo noc čo noc, dlhé a dlhé roky.

Našťastie som nikdy nijakého nestretol, okrem malej kurvičky z turínskeho geta, keď som bol ešte chlapec (ale vymenil som si s ňou len zopár slov) a toho rakúskeho doktora (alebo nemeckého, to je jedno).

Zato Nemcov som poznal, dokonca som pre nich pracoval: najnižšia úroveň ľudského plemena, akú si len možno predstaviť. Nemec v priemere vyprodukuje dva razy toľko výkalov ako Francúz. Táto hypervysoká funkčnosť zažívacieho ústrojenstva na úkor mozgovej činnosti v plnom rozsahu dokazuje ich fyziologickú menejcennosť. V čase barbarských nájazdov označovali germánske hordy trasy svojich ťažení nijako nevysvetliteľnými hromadami fekálnej hmoty. Napokon, aj v celkom nedávnych storočiach počestnému z Francúzska bolo ihneď jasné, že už prekročil alsaskú hranicu, najmä podľa abnormálne hrubých ľudských výkalov popri ceste. A keby len to: pre Nemca je typická bromhydróza, čiže odporný zápach potu, ba je dokázané, že moč Nemcov obsahuje dvadsať percent dusíka, zatiaľ čo moč iných rás iba pätnásť.

... Mne sa o Židoch snívalo noc čo noc, dlhé a dlhé roky... (str. 12)

Nemec žije v stave ustavičného žalúdočného a zažívacieho napätia spôsobeného tým, že sa bez miery nalieva pivom a nadžgáva tými svojimi bravčovými klobásami. Raz večer, počas mojej jedinej cesty do Mníchova, som ich videl v tých pohanských pivových katedrálach zadymených ako anglický prístav, zaúdených neskutočným puchom tuku a slaniny, daktorí sedeli dokonca v párikoch, on a ona, v rukách obrovské poháre s pivom, čo by samotné napojili stádo hrochov, nos pri nose v akomsi zverskom milostnom rozhovore, ako keď sa očuchávajú dve psiská, a ten ich odpudzujúci hlasný rehot, tá ich chmúrna, chrochtavá bujarosť, ten večný lojový lesk, čo sa im ligoce na umastených tvárach aj údoch ako olej na pokožke zápasníkov v antickej aréne...

Večne majú plné ústa toho ich *Geist*, čo znamená duch, ibaže je to duch piva, čo ich zdebilňuje od útleho veku a tým sa vlastne vysvetľuje, prečo tam za Rýnom nevzniklo nikdy nič zaujímavé, pokiaľ ide o umenie, iba zopár obrazov s odpornými rypkami a zopár smrteľne nudných básničiek. A čo tá ich hudba: nehovorím o funebráckom a ukričanom Wagnerovi, ktorého dnes úplne debilne žerú aj Francúzi, ale podľa toho mála, čo som počul, skladby toho ich Bacha sú studené ako zimná noc, nemajú ani štipku harmónie, no a symfónie toho Beethovena, to sú hotové orgie neviazanej hrubosti.

Pre nezriadené chľastanie piva nie sú schopní uvedomiť si, akí sú vulgárni, ale pozitívnym dôsledkom tejto vulgárnosti je, že sa za to, že sú Nemci, vôbec nehanbia. Zobrali smrteľne vážne jedného nenažraného a chlipného mnícha ako Luther (možno sa oženit s mníškou?), a to len preto, lebo zničil Bibliu tým, že ju preložil do ich jazyka. Kto povedal, že bez miery užívali dve veľké európske narkotiká, alkohol a kresťanstvo?

Pokladajú sa za hlbokomyseľných, pretože ich jazyk je neurčitý, nie je jasný a zreteľný ako francúzština a nikdy presne nevyjadří to, čo by vyjadriť mal, takže Nemec nikdy nevie, čo chce vlastne povedať – a túto neistotu pokladá za hlbokomyseľnosť.

S Nemcami je to ako so ženami, človek nikdy neprenikne celkom do hĺbky. Nanešťastie ma starý otec už od chlapčenských rokov nútil učiť sa tento bezvýrazný jazyk, v ktorom musíš slovesá pri čítaní zúfalo hľadať pohľadom, lebo nikdy nie sú tam, kde by mali byť – napokon, pri jeho slepom obdive všetkého, čo bolo rakúske, sa ani niet čo čudovať. Preto som tento jazyk z duše nenávidel, práve tak ako jezuitu, ktorý ma ho chodil učiť pomocou štipľavej trstenice.

Odvtedy, ako ten Gobineau² napísal o nerovnosti rás, vzniká dojem, že ak sa niekto vyjadruje nepekne o inom národe, robí tak preto, lebo svoj vlastný pokladá za nadradený. Ja v tomto smere nemám nijaké predsudky. Až keď som sa stal Francúzom (a po matke som ním vlastne už napoly bol), pochopil som, akí sú moji noví súkmeňovci nad akúkoľvek únosnú mieru leniví, prefikaní, pomstychtiví, žiarliví, ako sa nazdávajú, že kto nie je Francúz, je obyčajný divoch, akí sú neschopní prijať kritiku alebo výčitku. Ale zároveň som pochopil, že ak chce človek prinútiť Francúza, aby uznal dajakú chybičku svojho rodu, celkom stačí, aby pred ním ohováral iný národ, napríklad, čo ja viem, „my Poliáci máme takú a takú chybu“, a pretože Francúzi nechcú zaostať za nikým na svete, a to ani v zlom, hneď odvrknú „oh, non, non, tu vo Francúzsku je to ešte horšie, viete...“ a nadávajú na Francúzov, až kým si neuvedomia, že ti naleteli.

Nemajú radi svojich blížnych, dokonca ani vtedy, keď z nich majú dajaký osoh. Niet na svete väčšieho grobiana ako francúzsky krčmár, tvári sa, že zákazníkov nemôže ani vystáť (a to je možno pravda) a najradšej by bol, keby nijakých nemal (a to pravda nie je, lebo Francúz by si dal za groš koleno vrtať). *Ils grognent toujours*, sú neveriteľne ufrflaní. Len sa ich skúste na niečo opýtať: a čo ja viem, *sais pas, moi*, a pritom špúlia pery, akoby prdeli.

² Joseph Arthur de Gobineau (1816 – 1882), fr. diplomat, spisovateľ, sociológ; v diele *Úvaha o nerovnosti ľudských rás* sa pokúsil dokázať, že jednotlivé rasy sa podstatne odlišujú nielen telesne, ale aj duchovne.

Sú zlí. Zabíjajú pre zábavu. Je to jediná krajina, kde sa občania po niekoľko rokov venovali len tomu, že si navzájom stínali hlavy, a ešte šťastie pre nich, že Napoleon obrátil ich zúrivosť proti iným rasám a priviedol ich k tomu, že splundrovali Európu.

Sú hrdí na to, že majú štát, a zdôrazňujú, aký je silný, ale ustavične robia všetko pre to, aby ho zničili. Nik na svete sa nevyrovná Francúzovi v schopnosti budovať barikády z akéhokoľvek dôvodu a pri každom zašuchorení vetra, pričom často ani nevie, prečo to robí, jednoducho vyjde z domu a pridá sa k čvarge, čo sa valí ulicami. Francúz presne nevie, čo vlastne chce, zato vie veľmi dobre, že nechce to, čo má. A povedať to vie iba tak, že o tom spieva pesničky.

Myslia si, že celý svet hovorí po francúzsky. Ako ten prípad s istým Lucasom, pred niekoľkými desiatkami rokov... Geniálny chlapík – tridsaťtisíc falošných dokumentov aj s podpismi, autentické papiere si zaobstarával tak, že vyrezával predsádky zo starých kníh v Bibliothèque Nationale, a napodoboval rozličné druhy rukopisu, i keď nie tak dokonale, ako to viem ja... Bohato nimi zásoboval, za poriadne mastné ceny, toho chumaja Chaslesa³ (vraj je to veľký matematik a člen Akadémie vied, ale je aj veľký kretén). A nie iba on, ale aj mnohí z jeho kolegov akademikov pokladali za celkom normálne, že vo francúzštine písali svoje listy Caligula, Kleopatra alebo Július Cézar, a že po francúzsky si dopisovali Pascal, Newton a Galileo, i keď aj malé deti vedia, že učenci tamtých storočí si dopisovali v latinčine. Vzdelaní Francúzi si nevedeli ani predstaviť, že by iné národy mohli hovoriť inakšie ako po francúzsky. Navyše sa v tej falošnej korešpondencii písalo, že Pascal objavil zemskú príťažlivosť dvadsať rokov pred Newtonom, a to celkom stačilo na to, aby tie sorbonské múmie omráčené národnou nadutosťou celkom stratili zdravý úsudok.

³ Michel Floréal Chasles (1793 – 1880), fr. matematik. Jeho meno sa nachádza na zozname 72 vedcov na Eiffelovej veži.

Hlúposť a nevedomosť sú zrejme dôsledkom ich držgrošstva – je to národná nerest, ktorú oni sami pokladajú za cnosť a hovoria jej sporovlivosť. Len v tejto krajine mohli vymyslieť celú divadelnú hru o lakomcovi. O tatkovi Grandetovi ani nehovoriac⁴.

To, akí sú skúpi, vidieť na ich večne zaprášených príbytkoch, na nikdy nemenených tapetách, predpotopných kúpeľniach, úzkych a rozheganých drevených točitých schodiskách, len aby čo najlepšie zužitkovali každý kúsoček priestoru. Skúste skrížiť Francúza so Židom (prípadne nemeckého pôvodu), ako sa to robí s ovocnými stromami, a dostanete presne to, čo tu máme teraz: Tretiu republiku...

Ak som sa stal Francúzom, bolo to najmä preto, lebo som nemohol vystáť, že som Talian. Cítil som, že ako Piemontán (rodený) som iba akousi karikatúrou ozajstného Gála, ibaže úzkoprsejšieho myslenia. Piemontánov akákoľvek novinka priam ochromí, čokoľvek nečakané ich naplní hrôzou a k tomu, aby sa vypravili až do Dvoh Sicílií (lenže medzi garibaldiovcami bolo len zopár Piemontánov) ich museli vyburcovať dvaja Ligúrčania, jeden blúznivý fanatik ako Garibaldi a druhý bosorák ako Mazzini⁵. A to už ani nehovorím o tom, čo som zistil, keď som bol vyslaný do Palerma (kedy to vlastne bolo? musím porozmýšľať). Iba ten nafúkaný Dumas ich mal rád, možno preto, lebo ho okiadzali viac ako samotní Francúzi, ktorí ho v každom prípade pokladali za miešanca. Páčil sa Neapolčanom i Sicíľčanom, lebo sami boli mulati, hoci nie pre poklesok radodajnej matere, ale v dôsledku vývoja mnohých generácií rodiacich sa krížením vierolomných Levantíncov, večne potom páchnucich Arabov a degenerovaných Ostrogótov, a od každého zo svojich pokrižených predkov si vzali to najhoršie: od Saracénov otupenosť mysle, od Hofenštaufských krutosť, od Grékov nedôsled-

⁴ Pokiaľ ide o lakomca a tatka Grandeta, Prekladateľ nemieni urážať Čitateľa poznámkou pod čiarou.

⁵ Garibaldi a Mazzini – detto.

nosť a záľubu v nekonečnom táraní o ničom. A pokiaľ ide o to ostatné, stačí pozrieť na neapolských uličníkov, ako ohlupujú cudzincov tým, že sa drhnú špagetami, čo si prstami džgajú až kdesi do hrtana, a celí sa pri tom kvackajú štavou z nahnitých paradajok. Ja som ich, myslím, na vlastné oči nevidel, ale viem, že to robia.

Talian je zákerný až strach, neskutočný klamár, zbabelec a zapredá aj vlastnú mater, obratnejšie narába dýkou než mečom, dáva prednosť skôr jedu ako medicíne, pri jednaní je klzký ako úhor, dôsledný je len v tom, že prevráti kabát pri každom závanе vetra – a videl som, ako pochodili burbonskí generáli, len čo sa zjavili Garibaldiho dobrodruhovia a piemontskí generáli.

A je to tak preto, lebo Taliani sa formovali po vzore farárov, jediných vládcov, čo sme tu kedy mali odvtedy, ako zvráteného posledného rímskeho cisára znásilnili barbari⁶, lebo kresťanstvo celkom otupilo hrdosť antickej rasy.

Farári... Ako som ich vlastne spoznal? Tak sa mi vidí, že to bolo v dome starého otca, nejasne si spomínam na večne uhýbajúce pohľady, pokazené chrupy, páchnuce ústa, spotené ruky, čo sa ma pokúšali hladkať po šiji. Fúj. Nič nerobia, ergo patria k nebezpečným spoločenským triedam, ako sú zlodeji a vagabundi. Človek ide za farára alebo za mnícha len preto, aby si mohol volkať v záhalke, a tá je garantovaná ich počtom. Keby bolo farárov... povedzme jeden na tisíc duší, museli by sa tak obracať, že by veru nemohli celý deň vylihovať a napchávať sa pečenými kuriatkami. A spomedzi tých najničomnejších farárov si vláda vyberá tých najsprostších a menuje ich za biskupov.

Začnú sa okolo teba motať, len čo prídeš na tento svet, aby ťa pokrstili, potom na nich znovu natrafíš v škole, ak máš rodičov natolko bigotných, že ťa zveria do ich opatery, potom prvé pri-

⁶ Za posledného cisára Západorímskej ríše je pokladaný Flavius Romulus Augustus (okolo 459 – po 511), ktorý vládol od 31. októbra 475 do 4. septembra 476, keď ho zosadil náčelník viacerých barbarských kmeňov Odoakar.

... Zobrali smrteľne vážne jedného nenažraného a chlipného mnícha ako Luther (možno sa oženit s mníškou?), a to len preto, lebo zničil Bibliu tým, že ju preložil do ich jazyka... (str. 14)

jímanie, hodiny náboženstva, birmovka, a farára máš pri sebe aj v deň svadby, aby ti povedal, čo máš robiť v manželskej posteli, a na druhý deň sa tá potom v spovednici opýta, koľko ráz si to urobil, aby sa mohol za hustou mriežkou vzrušovať. Celí zhrození ti rozprávajú o sexe, a pritom sa deň čo deň dvíhajú z cudzoložného lôžka, ani si len neumyjú ruky, a idú piť a jesť svojho pána, aby ho potom vykadili a vymočili.

Ustavične omieľajú, že ich kráľovstvo nie je z tohto sveta, ale pritom uchmatnú, čo sa len dá. Civilizácia nedosiahne stav dokonalosti, kým posledný kameň z posledného kostola nespadne na hlavu posledného farára a zem sa nezbaví tohto plemena.

Komunisti rozšírili myšlienku, že náboženstvo je ópium ľudstva. Je to pravda, lebo slúži na to, aby utupovalo pokušenie poddaných, a bez náboženstva by bolo na barikádach dva razy toľko ľudí, zatiaľ čo v čase Komúny ich na nich zďaleka nebolo dosť, a tak s nimi mohli urobiť poriadok bez dlhých okolkov. Lenže po tom, ako som počul toho rakúskeho doktora rozprávať o blahodarných účinkoch kolumbijskej drogy, skôr by som povedal, že náboženstvo je aj kokaínom ľudstva, pretože náboženstvo ho vždy hnalo a stále ženie do vojen, do masakrov neveriacich, a to platí o kresťanoch, moslimoch a všelijakých ďalších modloslužobníkoch, a ak sa negri v Afrike kántrili len medzi sebou, misionári ich obrátili na vieru a urobili z nich koloniálnu soldatesku mimoriadne vhodnú na to, aby hynula v prvých líniah a znásilňovala biele ženy, len čo dobyje dajaké mesto. Ľudia nikdy nepáchajú zlo tak dokonale a s takým nadšením, ako keď to robia z náboženského presvedčenia.

Najhorší zo všetkých sú určite jezuiti. Tak sa mi niečo marí, že som im vyviedol zopár podarených kúskov alebo možno oni narobili zle mne, ešte si tak presne nespomínam. Alebo to možno boli ich pokrvní bratia, slobodomurári. Presne ako jezuiti, len trochu podtrhutejší. Tamtí majú aspoň jedno svoje učenie a vedia, ako ním narábať, zatiaľ čo títo ich majú priveľa a nevedia, kam z konope. O slobodomurároch mi rozprával